Augl. dum seuientibus tyrannis. inquiritur quis de multis prelatis ꝓgregis salute remanebit. q̄ recedēt. Nonne igitur absq; periculo causa ista committi deo et vniuersali consilio posset absque formidine ꝙ maior pars vinceret si esset iniustior ⁊ maxime in perniciem ecclesie. quod addo. quoniam in casu. communis error faceret ius. presertim error facti. vel ex facto ortum habens. Auxiliuz tale miraculosum. nōne in bello corporali Judas machabe⁹. nōne Moyses. nōne fideliū alij taliter expectarunt. quando ꝑsequebatur vnus mille. et duo fugabant decez milia? quanto securiori fide pro scismate hoc finiendo potest in operationis diuine assistentia speciali per tractatum vniuersalis consilij spes haberi? Et quis obsecro tāte p̄sumptionis inueniri poterit vt determinatis ꝑ tot viros celeberrimos. ꝓpriam opinionem vel preferret vel ad eorū dictamen non mutaret? Pium quoq; sentire est vt non nisi viā mediam. viam pacificā et vtrobiq; honorabilem sententiaret conciliū. Neq; tñ ignoro multas circa hoc ⁊ alia suboriri difficultatum nebulas Sed eas om̄es lux diuine legis suis radijs faciliter eijceret. si non vltro ceruicosa contradicendi libido obstiterit. si oculos ratōnis neq; seuicies inquirendi clauserit. neq; ruditas obtudēit. neq; eos lippitudo carnalitatis. neq; curarū puluis. neq; fumus presumptionis suffuderit neq; postrēo malicia cecauerit. quominus apparere possit gr̄a dei saluatoris nostri. Ita studiositas per zelum zelata pergebat in longius. Cuius ego sermonem interrūpens ⁊ finiens exclamaui. Appareat ovtinā bone Jesu pax nostra. salus nostra. Apparet tandem aliqñ gratia tua per cuius illustrationem synceram et agenda videamus. et ad ea que viderimus implenda. conualescamus. Res quippe in obscuro nimis demersa ē. Nam et nos ipsi nobis caligines pulueresq; difficultatuz ambulando sponte suscitamus Deest insuper apud multos gratia humani auxilij. que simul apparere et cooperari debuerat gr̄e dei Offuscat eam preterea vel abscondit amor proprius. querens que sua sūt et incircunciso corde ambulans p⁹ desideria secl̄aria. neq; sobrie. neq; iuste neq; pie viuens in hoc seculo. quasi non expectaret beatam illaz spem. que sola desideranda est. sola velut enceniū diuine gratie iugiter postulanda. Prouideat meliora viciniora q; saluti gratia eadē dei saluatoris nostri. hic nos iustificans. et glorificans in futuro Amen

Sermo factus per magistrum Johem garson

dñica in lxx̄. Mccclxxxviij. crastino Vincentij

Misit illos in vineā suā Mat. .xx. Re. d. p. ac mgr̄i miss⁹ ego ad vos q̄ venustissimā hanc parisieñ vniuersitatis vineam

bonis artibus excolitis. quā tu de us optime de egypto transtulisti. q̄ extēdit palmites suos a mari vsq̄ ad mare ꝛc. Missus inquam vinuz p̄ dicationis exprimere vbi illud hauriam vnde eliciam vix habeo. Ita em̄ hodie preclarus ille in primis q̄ absq̄ dubitatione doctissim⁹ vitico la noster preceptor meus a puero et doctor cuz reuerentissima auctoritate rememorandus semper mihi Ille inquā thematis nostri verba quasi totidem pregrauidos diuine scripture racemos per studij torcular tanta virtute que possit et vinū admonitionis preferuidum tam acriter nec minus abundanter expſſit. vt nil mihi preter folliculos inanes preter acinos q̄ nescio quas vini inopes reliquias dimissum videatur. Introductus tamen atq̄ missus nec retro pedem vertere nec imperantibus nō obsequi possū Propterea cum Jesu syrach sui libri capitlo. xxx. quasi qui colligit acinos post vindemiatores et ipse speraui Ego itaq̄ tanti vindemiatoris inherens. grana vel que neglexit vl sciens preterijt. vl liberaliter dedit recolligam. et vinū vtinam tam efficax q̄z rude. et indigestum eliciens. in vasa auriū vestra meliori vt q̄z imbui digna transfundam. illa pri⁹ exorata et in auxiliuz accersita que absq̄ scissura virginalis terre. vitē veram parturijt. ad quam recurrē/tes. dicl. Que Maria. Misit. ꝛc. Parabolicam domini vineam ecclesiā figurare nemo hesitat. qui aut hodiernū legit euangeliū aut matutino sermoni presens fuit. Verum expositio hec nō adeo aut auara aut solitaria ē. vt aliam prorsus excludat Quamplures nempe vineas mystica scriptura loquit. q̄bus omissis ad presens. tm̄ duas introibo. vineam scz mentis humane. de q̄ Cant̄ viij. Vinea mea coram me est. Vineam insuper sacre sapiētie. de qua ad litteram Eccl. xxiiij. Ego quasi vitis fructificaui Istas ido vineas coniunxi. q̄ neutra sine altera excoli feliciter possit. Quod nequis false dictū arbitret audiat. absq̄ sapientia anime vitem destrui Transiui inquit sapiens per vineam viri stulti. id est sapientia carentis Credis forte q̄ pulcrā reppererit. Audi q̄d sequit. Et ecce totuz inquit repleuerant vrtice et vepres. sed q̄ macerią lapidum destructa erat. puer. xxiiij In vrtica datur intelligi mētis adustio q̄z voluptas ingerit. in spinis punctuosa. lacerosa. vlcerosa. et dolorosa mentis punctio. quam cupiditas parturit In destructis plagl. in destructa macerią. ruinosa mētis clausio quaz ociositas operat. Sapientiam vero non nisi in bona q̄ bene instituta aia reperire posse. aperte monstrat illud Sapie. i. In malivolam animam nō intrl. sap. nec. h. in cor. pec. subdito Die autez agentibus dedit sapiētiam Eccl. iij. Hāc igit vineam duplicē nunc introgressus. excolendā esse suadebo. presentem collatiunculam sub tribus persuasorijs orationib⁹ absoluēs. Est siquidē genus h dicēdi vehemēti⁹ atq̄z concitati⁹. q̄d q̄ aliq̄bus ver/

borũ stimulis mentes penetrat. et
viuis eas faculis accēdit ad virtu/
tem. Prima oratio persuasiua erit.
de vinea spirituali nostre mētis vt
ad eaz primo mane consurgamus
Secunda erit de eadem vt eaz ipsā
debite excolam⁹. Tertia erit de vi/
nea sapiētie vt eam diligamus Du
ditores autem vos beniuolos ha
bere precor. et hoc a vestra huma
nitate et clementia impetratum spe
rans incipio. Adestote optimi ado
lescentes. et sūmi patrisfamilias ius
sionem credulis auribus attendite
Ite vos in vineam Ite currite rum
pite moras omnes Quoniā vt Na
so ait Labitur occulte fallitq̄z volu
bilis etas et nihil est annis veloci⁹
Tragicus q̄q̄z Seneca Properat
cursu vita citato volucri q̄z die Ro
ta precipitis volutur anni. Accele/
randus idcirco cursus est. neq̄z inui
dus piger ille est a quodam vulga
ri poeta descptus Qui si mane vo
cet obaudit. si citetur adhuc itēata
voce sonora nare vigil stertit. tādē
clamore coactus. ore tam̄ lento lin
guam mouet. q mihi quid vis inq̄t
surge veni. de⁹. miser en ego surgo.
Vade sequar. nec eum sequit. quid
decipis et tu non venies. duduz ve
nisses sed mihi vestes quero nec in
uenio. quis demon sustulit illas. sur
ge cito. domine sum p̄sto. nec est tā
imo vel caput huc illuc vtit. vel bra
chia scalpit. vel mēbra in longū dis
tendit. sic sibi quasdā vndelibz mo
rulas querit. semper venit ore. non
pede Sic veniēs nunq̄z venit Ibee
ille Quā multoz hic mos est q̄ nō
temporalis sed eterni domini voca
tionem somniantes audiunt. a cubi
libus peccatoz sordidissimis auel
li nequeuntes Verū aliter est agē/
dū. qm̄ magnū opus ē. tempus ve
ro breuissimū. Meminisse siquidem
debetis q a dominica parabola di
dicisse. vnius tantūmodo diei spaci
um non amplius ad laborem datū
esse. tam velox. taz breuis. tamq̄z ca
duca est mortalium vita. Quemad
modum itaq̄z dies ab algida auro
ra inchoans. paulatiz per horas q
momenta ad intensum meridiei fer
uorem. et abinde in gelidam noctē
progredit. Non aliter homo ab in/
fantia incipiens gradatim per pue
riciam per adolescentiam q̄z iuuē
tutem quasi per totidem horas ad
viuidum et nubile virilitatis robur
prouehitur. subinde in senectam et
decrepitudinem. in tenebrosam de/
niq̄z noctis mortē sensim ac sine stre
pitu relapsurus. q̄z vita breuis que
tota fugacissimo diei vni⁹ cursu mē
surat Numera menses annos atq̄z
lustra nil aliud q̄z exigua diei vni⁹
momenta sunt Adde q̄ aliarum re
rum perditioni vtcunq̄z succurritur
temporis iactura irreparabilis est.
Quod notauit vulgari versus gra
uis sententia. Quisq̄z potest rebus
succurrere nemo diebus. Inde est
lyricum illud Oracij ad posthumū.
Eheu fugatos posthume labūtur
anni. Quamobrem p̄clarissimi ad/
olescentes vnanimes dicite et in o/
pus deducite illud Canticorū. vij.
Mane surgam⁹ ad vineas. piculosa
quippe ē mora. ridiculosa ē curuatu

ra. fructuosa ex cultura. ideo mane semina semen tuum Ecci. xxv Ideo surgamus. surrexim⁹ et erecti sum⁹ in ipso ad vineas. Plātabūt vineas et bibent vinū eorum Amos. ix Nō expectetur tertia. non meridies aut ipsius ad extremum solis occasus. sed mane fiat Dedecoꝝ est instar mortuoꝝ ꝓstratos humi iacē. et vt persius indignās ait Cur vis in terris habere animas. Ideo surgam⁹. ꝯmisse sūt singulis singule vinee. que neglecte pcci virus pariūt. exculte vero fructificāt in vinū felicitatis eterne. Ideo ad has surgamus vineas. Sed dicet forsan aut pigrior aut somnolentior aliquis. cur mane et nō potius vespe? Accedētes itaq; nouissimi preponemur ꝑmis. et mercedis tantūdē iuxta sētentiā parabole hodierne sum⁹ accepturi. In cassū igit̄ tota die sudātes nr̄a attereremus corpuscula. et estus pondus q; diei intolerabiles gratis subirem⁹. Ludendū poti⁹ est et adolescentie iuuentutis q; affectib⁹ gratissimis et placidissimis idulgēdū ip̄i nature senectuti qñ quidē aliud agere fas non erit. vinee cultus relinquat̄. O fallacissimas spes o expectationes vanissimas. quot peremerunt adolescentes. quot ad celuz euolaturos iuuenes in eterne damnationis preceps ruere coegerunt? Nō vos moueant inertium seruorū voces. quoniam qui mane dedit. nec meridiem. nec ipsam quidez tertiam spopondit. sed vt sapienter sap̄. affirmat omnia in futurum seruant̄ incerta Ecci ix. Quāmulti ꝓlixos vite annos a' somniantes aut ꝓmittentes vno die vna hora vno q; momento miserabiliter obierūt. quot inter has vane spei voces occubuerūt. vidē stupor est. Propterea filio suo precipiebat dñs vinee Math. xxi. Fili vade opari in vineā meā. Dicere mihi visus est. pater sū tu fili⁹. obtemperādū vadendū est hodie. nō ꝓcrastinandū est. opari nō obtorpescendū est. in vinea fructificandum est. Sz assurgit hec improba et temēaria spes tacito murmure secū insusurrās. nō hodie sed cras. erit hodiernus dies vt hesternus. sit in voluptate. sit in iocis. sit in delectatioue. cras ab his resipiscam. cras vinee cultui operā adhibebo. An auditis caninā vocē. an inuidā siduciā, aīaduertitis audite poti⁹ illud nō tā creditū q; exptuz Nasonis verbū. Qui nō est hodie cras min⁹ aptus erit Quousq; cras et nunq; hodie. fiant queso omnia ista cras vnū hodie aut vnū mane in quo vineā tuā oparis. Nec frustra ꝓphetā dixisse putes. bonū est viro cū portauēit iugū dñi ab adolescentia sua. Treñ. iij. Jugū liberuz ac regiū. et nisi xp̄m mendacem putes suaue atq; leue. grauat fortassis cū incipit. mox vt tuleris in oblectationē veniet. Ideo bñ p̄cipit rhetor ille Tullius. Optima forma viuendi eligenda est. quā iocūdā reddet ꝯsuetudo Et Naso. Quod male fers assuesce. feres. Jugum leue est si pensentur pabulum ⁊ premiū et facil̄ labor quē amor opat̄. mollib⁹ ꝟo et eneruatis ac nō aīantib⁹

nihil non difficile est. Porro Seneca in se expertū esse ait q̃ facillime tenera cōciliantur ingenia ad recti amorem. et leuiter id est non multū corruptis inficit manuz veritas. Ferocissimarū enim beluarū catulos edomamus. et teneras plantas circunflectimus vt libet. senectā expecta solazq̃ temporis morā. frustra hec agere conabēis. Nec alia ratio est cur puēos suos confestim parētes aut scholis aut aliaꝝ rerū opificib⁹ tradūt nisi q̃ grandior etas minus his apta ē. Quanto satius bone mēti ac fertili ab ineunte etate vacanduz est qua arte alia venustior nulla est. nulla insignior. nulla q̃z sciri difficilior. cum econtra mala mens p̃ se q̃ sine magistris vt Seneca ait addiscat̄. Quapropt̄ o ingenui adolescentes dum vinea vr̄a est instar cere flexibilis. dū q̃z vitiorum frutices in eam nondū altera dices egerunt. eam excolite. ad eaz vigilate. Facillime siquidez violabilis est aut ab estuanti q̃ igneo vapore libidinis. seu a gelida bruma vel a turbido et exurenti vento ambitionis. aut alia peste hmōi. q̃ et silia incommoda si vineam teneram vobis non obstantibus inuaserint de ea actū ē et perīt. Eliquate igit̄ ex ea primū ac puꝝ vinū nec sordidis criminū fecibus mixtum. et vestris in vasis recondite. qm̄ Flacci ꝗbuz est quod Augl. placuit Quo semel imbuta recens seruabit odorem. testa diu. Ait enim Seneca. ij. epl̄arū .i. q̃ in etate. simul in vino primum optimuz est Ideo Virgilius Optima queq̃ dies miseris mortalibus eui Prima fugit. subeunt morbi. tristis q̃z senectus. Primuz insuper vinum gratissimū est q̃ deo acceptissimū. Ab hoc iudei primicias vindemie offerre iubebant̄ sacerdotibus contra detestandā illoꝝ ignauiam qui primicias etatis et vindemiaꝝ suaꝝ spiritualiū mundo largiter effluūt. feces sue senectutis deo dare dedicareq̃z ponentes Qui cauere debēt ne audire mereant̄ illud christi Non bibaz amodo de genimine vitis huius Matth̄. xxvi. Quoniam vitis senex que ab initio non exculta est conuertit̄ in labruscam aridā nodosam et exosam cuius liquor acerbissimus est Nimirū si delicati⁹ vini spiritualis potator christus talismodi vitis germen aspernat̄. Nimirū etiaz si hos senes de miseriis suis quib⁹ euelli sepe frustra conantur hora diei nouissima ingemiscētes nequaq̃z audiuit sūm⁹ paterfamilias. qui eū actenus semp mittentem vocantēq̃z habuerūt ꝗtemptui Mens erat mea generosorū adolescētū exempla vt platonis. cathonis. tiri. alexandri. alcibiadi. sanctissimoꝝ preterea vt samuelis. dauid iobis. nicolai. ac similium quoꝝ ingens multitudo est. ad vr̄am reuocare memoriā. ꝗ veritus sū ne potius obruerem aut fastidirem rerum multitudine Satis est dictū modo agatis vt illoꝝ sitis in numēo q̃ vineam dñi. i. aiam suā p̃mo mane iuuentutis excoluerūt de q̃bus hodierne parabole initio dicitur q̃ exīt dñs p̃mo mane cōducē operarios

et misit illos in vineam suam quod fuit thema p̄assumptū. Ubi cōformiter ad predicta primo mittēte nobis ꝓponitur consūmata iam actio sedulitatem exprimens imitandam cum dicit. misit de preterito. Hieremie. xliiij. Misi ad vos om̄es seruos meos. ꝓphetas de nocte ꝯsurgens. Ecce diligentiam que imitanda est nam Hieremie xxiij. dicitur ꝙ non mittebantur ꝓphete et precurrebāt Ergo a maiori nos q̄ mittimur habemus precurrere ⁊ sic in missis subiungitur firmata operatio. ociositatem reprimens fugiendam ibi scilꝫ operarios Ecc̄i. xxxiij Mitte illū in opere ne vacet. Multam em̄ maliciā docuit ociositas Et ideo semper aliquid boni facito ne te diabol⁹ inueniat ociosum In vinea cōprehenditur grata fructificatio sterilitatez perimens rescindendā. in vineā. scꝫ Ezechielis. xvij. Facta est vinea et fructificauit in palmites et emisit ꝓpagines. Et Cant. ij. Fructum. suū dabit vinea. De tribus simul illud iam preallegatum reputatur. fili vade quo ad primū. operari quo ad secundū. in vineam meam quo ad tertiū. Hec de prima oratione.

Sequitur secūda oratio qualiter vineā nr̄aꝫ excolē debeam⁹ Totis accingimini viribus insignes viticole sūmite sarculos ligones adaptate. ortus est sol. exeat homo ad op⁹. s. et ad o. s. vsqꝫ ad. v. Pudeat ꝑuos stertere. pudeat iacere cū iam clarū mane fenestras intrat vt apud Persium est. Cunqꝫ vigil ille venturus aterfamilias pridem exierit q̄ tremēdis vocibus intonatis acclamat Quid hic statis tota die ociosi. ite ⁊ vos in vineam meā que est mens vestra. precipit incūctanter Ite in vineam meā ip̄aꝫ excolite. Ite nō quidem gressibus corporis. sed p̄ijs affectibus. neqꝫ em̄ maria nobis trāsfretāda sunt aut deserte solitudines adeunde. sed quod presentissimū est ad nos. Ite et Persio obedientes non vos quesiueritis extra. Habet itaqꝫ vestrū quilibet vitem intra se sui corporis interclusum similem illi quam somnians ille incarcerat⁹ pincerna pharaonis se vidisse refert. Geneꝭ xl. Videbam inquit vitem coram me. in qua erant tres propagines Mystice vitis hec anima nr̄a est. et propagines. tres sunt ipsius vires. scꝫ vis rationalis. vis concupiscibilis. et vis irascibilis. Germina sunt cogitatōnes. Flores affectiones. vue sunt operationes que dū prodeunt quasi in vinum exprimuntur. Hec autez vitis si neglecta nec cultu virtutuꝫ assidue exercitata sit vt fieri solet ꝯuertit̄ in labruscā. seu vineā siluestrem. qualis erat illa helizei famulo reperta. iiij. ℞. iiij. Hāc ꝯuersionem pessimaꝫ graui interrogatione culpat deus Hiere. ij. Ego inquit plantaui vineam electā. quō ergo ꝯuersa est in prauā vinea aliena? et Isaie. v. Expectaui vt faceret vuas et fecit labruscas. Et quoniā qualis arbor est talis eius esse fructus necesse est Mat. vij. Istarū tam diuersarū et aduersarū vineaꝝ disparia vina sūt. ambo tn̄ mixta. Primū est dulce suaue et odoriferū. re-

liquum salsum putre et fetulentum.
Primuz pollicet aia sancta dilecto
suo. Dabo inquit tibi poculū ex vi
no condito Cañ. viij. Ido condito
qr varijs ɔfecto virtutib⁹ tanq̄z ex
multis aromatib⁹ et pigmētis. Se
cundū vinū id ē de q̄ psalmista ait
plenuz mixto. i. multiplici pcc̄o. cui⁹
fex nō est exinanita. de quo bi. o. p.
terre. Et deu xxxij. Fel draconū vi/
nū eorum ꝛc. Videtis q̄z miseranda
trāsformatio et quanto cū discrimi
ne nr̄e mētis vinea aut inerti torpo
re aut procrastinatione ꝑuersa de/
bito cultu exerceri ɔtemnitur. Ecce
nunc tempus putationis ac spiritu
alis exercitij aduenit septuagesima
scilicet que in septēplici denario die
rū quasi septem horis claudit vbi
quisquis operari renuerit diuini ex
pers erit denarij nec cuz christo ho
ra nouissima resurget ad vitam. La
boremus igitur et non labatur nec
ꝓdige spargatur tempus. Res vt
Seneca ait preciosissima. non ꝑda/
mus vineam pro qua irrigāda no/
ster olim dominus est crucifixus. et
non sit vilis nobis anima nr̄a q̄ tā
chara illi fuit. Neq̄z em̄ domū neq̄z
vestez neq̄z supellectilem malas ha
bere volum⁹, nō malā similiter ha/
beam⁹ mētē. sit p̄cor charior nobis
anima nr̄a q̄z tunica. Vñ ꝓrsus mo
net sapiens. Miserere inquit aie tue
placens deo Ecc̄i. iij. Et qūo illi⁹ mi
sereris quā perimis. qūo illā amas
quā sentib⁹ pcc̄oꝝ durissimis cruē/
tari et densissimis suffocari ꝑmittl.?
Ad misericordiā tñ si vllatenus fle
ctere potest miseria illius. abūde mi
serandū erat. cū nulla sit maior nul
la detēior q̄z que ex peccato orit ca
lamitas. Queso te dū districtissim⁹
laboꝝ nr̄oꝝ exactor. hora diei no/
uissima. q̄d egeris ꝑcunctabit. quid
dices quā ɔtexes respōsiunculam?
nō erit mendacioꝝ loc⁹. tremēs pu/
dore q̄z suffusus et attonit⁹ respon/
debis illud Cantl. p̄mo Vineā meā
non custodiui. Delicati vere et iner
tis serui responsio hec est. quā non
lento pede subsequet crudelissima
damnatio Assurge igit et operam
da vt anime tue vitis radicet ꝑ ꝓ/
fundā humilitatē. Suffumiget per
doctrine susceptionē. fodiat ꝑ cor/
dis ɔtritionē. irriget p lachrymaꝝ
effusionē. extirpet ꝑ purā ɔfessionē
Et tandē putet ꝑ plenā satisfactio/
nē Sit i ea torcular discipliate ɔuer
sationis. q̄d v̄tuose deuotōis vinū
exprimat. Sit turris aut specula al/
te ɔtemplationis. ⁊ diligens māda
toꝝ obs̄uatō tanq̄z sepes atz mace
ria. ferrū habeto ligonē fortitudi/
nis. acutū sarculū temperantie. ⁊ vi
nū fraterne dilectōnis sint capaces
ratione tue in memoria nec effluen
tes a rimose ꝑ p̄ceptoris obligati/
onē. Deniq̄z ɔtra ostentationē sint
obserata atq̄z clausa cordis tui cel/
laria. Dū vero mortalitatis tue ac
fragilitatis memor terre diu recur/
uus inhesēis. s̄brige te interiz. ether
altū intuere. lassas quoq̄z vires re/
foue. Sub diuo et in cāpestrib⁹ vir/
tutū sit habitatio tua. et ingrate tu/
multuātisq̄z vrbis curiosissima ocia
et eneruatas rabidas q̄z delicias.
dolos inuidiaz fraudes ex aio tuo

dimoue et detestans fuge Arceant̄
a portis ac introitibus vinee tue in
sidiantiū demolientiū q3 ferarū oc/
cursationes. per portā oculoꝝ tuo
rū. caue ne introeat elatus superbie
ceruus. nō onager iugi dñiq3 impa
tiens. nō ericius malaꝝ cupiditatū
aculeis respersus. obtrudat̄ auriū
ianua ne vulpecule adulationū fal
laces ac subdole obrepant. non pa
teat ꝑ gust⁹ apturā voracib⁹ lupis
ingress⁹. nec ebriosis lincib⁹ vini aui
dissimis. claudat̄ lingue volubilis
cardo ip̄is canibus detractoribus
clamosis atq3 mordacib⁹. Sup oīa
obseruet̄ ianua tactus ⁊ mille seris
mille q3 vectibus obseret̄. alioquin
libidinose immunde lutose ac sordi
de sues olidi hirci. apri truces oīa
subuerterent ꝯculcarent et solis af/
flatibus exurerent Clama forti spi
ritu per tubaz oꝛonis ꝯtra aues ce
li que sunt demones/ Mat. xiij. easdē
per signū crucis vinee affixū vehe/
menter exterreas Hec age ne in vi
neam tuā incidat illud ꝓphete dictū
ext̄. e. a. de silua et s. f. d. e. Itidem il/
lud Diripuerūt e. o. t. v. ꝛc. Naboth
mori maluit q3 vineaz suam precio
magno regi achab venūdaret. ptz
iij. R. xxi. Et quō tu vineam mentis
tue his hostib⁹ gratis offeres que
non vt vinea Naboth caulibus cō
plantanda erit ꝫ lapis tribulis sali
uncisq3 pccoꝝ acutissimis et mise/
ras animas discerpētib⁹ erit resper
genda? Magna prorsus eēt insania
Curandū est preterea vt et p̄nomi
nate vitis ꝓpagines trib⁹ palis ful
ciant̄. His rational palo fidei. vis
concupiscibilis palo spei. vis irasci
bilis palo charitatis. Nam hoc ne/
glecto vitis ꝓpriaꝝ viriū inops hu
mi prosternit̄. et in altū surgere ne/
quiens ex humido telluris attactu
viciosam cōtrahit putredinē Hinc
nascunt̄ aranee supuacue curiosita
tis. hinc spurcide limaces crudelita
tis. hinc vorax cupiditatis. eruca de
uotionis medullā et gratie rorē pe
nitus exiccantes. afferētes insuper
secū illā maledictionē Abacuch. iij.
scriptā. Non erit germen in vineis.
Nihil itaq3 altū nil magnificum nil
celeste cogitare p̄nt qui fidei spei et
charitatis artis vinculis. et firmis
retinaculis nō inherent. ꝫ terrenis
toto pondere incumbentes ad oīa
vicia procliui dilabunt̄. Hoc ē qd̄
in bestias homines vertit. et rōnis
obtundit aciez. ita vt homo totus
brutalis effectus sape non possit ce
lestia ꝫ in omne nefas atq3 facinus
impellit̄ Nā vbi ꝓiecta fide regnat
ignorātia/ vbi desperatio spei locū
tenet vbi cupiditati cedit charitas
cupiditas instimulat. ignorantia ex
cecat. et desperatio precipitat. Lon
ge aliter insignis ille vinee cultor
Paulus Scio inq̄t cui credidi ⁊ cer
tus sū qr potens ē depositū meum
seruare in illū diē iust⁹ iudex. ecce li
gaturā ei⁹ cū fide et spe. ij. ad Tim̄
. i. ⁊ ad R. o. viij Cert⁹ sū eni qr neq3
mors ne[illegible] vita neq3 angeli ꝛc. et se/
quit̄ neq3 creatura alia nos separabit
a charitate dei. Ecce tenacissimum
charitatis amplexū. hūc imitemur
et sūmo p̄rifamilias animo prom/
pto pareamus. Valeat apud nos

tantundē dei iussio. quantuz apud
improbos nequissimarū cupiditatum possunt imperia. Nam si eos
mittit auaricia ilico pergut. si ambitio. dicunt ecce assumus. si luxuria
presto sūt. si gula/nō differūt. si inuidia detractio iar/in auditu solo auris obediunt. et fidelis christianus
deū mittentē et vocantē nō audiet.
dissimulabit. obsurdescet. ⁊ excitari
nō poterit? Absit. Nihil est qd cupiditas suos pati seruos non faciat.
famem. sitim. frigora. seuiciā celi aeris qz intemperiem. ignominias. p/
bra. contumelias. durissima deuiqz
seruitute humeros premit. sarcinas
auget. in ferrū. in ignes. in pericula
omnia nequiter impellūt. Et tamen
apud cupidos hec pati ludus ē vt
gloziunculam aliquam. aut fedam
delectatiunculaz adipiscanē. siue vt
aliquanto opulentiores fiant. imo
certe vt egētiores. vt inglozij et cruciandi ppetuo remaneant. Cur charitas id ipsū efficere nō poterit qd
tam leuiter pt cupiditas? Id quod
mundus cur de⁹ nō poterit? Certe
bona tm̄mō ⁊ integra assit volūtas
Opereē iuuenis ostanter quidem ⁊
pseueranter. ne honestū pncipiuz in
famis deberit finis. Et ne vt Oracius ait atr⁹ Desinat in piscem mulier formosa superne. Opereē feruē
ter senex et instar peregrini diei iaturā celeriori cursu currētis operi
bono totus insistat. Ponaē añ oculos premiū pollicentis. minātis terroz. et omniū p qbus humana mortalitas torqueē atqz cruciaē inanissima et vēto simillima vanitas. Ne
mo missionem suā spernat. ⁊ annuaduertat quēadmodū vox illa gratiam notat precipuaz Misit illos in
vineā suā. Ubi nota bene ad pdicta sūmi patrisfamilias mirandam
bonitatem. Nam salubriē nos dirigens misit. dns misit me in bethel.
iiij. & ij. Bethel āt habitaculuz dei
interpretaē. Ecce salubris directio.
Sūmi prisfamilias gratā bōitatē.
que singulariter est eligens illos. s.
operarios Elegit rex salomon operarios de omni israel. iij. & v. Ecce
singularis electio Tertio sūmi prisfamilias magnā curialitatez q grate
est alliciens in vineā suaz Vocabit
vir. s. christus amicū suuz. i. christianū subtus vineā suā. zach. iij. Alia
realis hoz triū ocordia habeē ad
Ro. viij. vbi apls ait. Quos psciuit
hos ⁊ pdestl. ic. Finita igiē secunda
ōione tertiā sēiūgo que ē de vinea
sapientie vt eam diligam⁹. Quisqs
adest qui celestē beatāqz vitā in terra qrit et mores priscos cupit mutare. sapientie vineā petat et p⁹ tergū missis terrenaz curaz vrbibus
eiusdem se cultui deuoueat. Alia ob
lectatio maior ⁊ nec purior vlla exercitatio aut fructuosior a viro generoso ac libero dignior eē potest.
Non munus vlluz pene grandius
ab immobili deo hominibus datū
ē qz q in hanc eos vineā initum et
ingressū prestat. cuius culturā ppo
suit sapiens sedibus et regnis. Sāte id quidem. cū ipsamet sacre sapientie vitis/oblatum sibi regnū contempserit. Unde Judic. ix. Locuta
sunt ligna ad vitem. impera nobis

Que respondit. Nunquid possum deserere vinum meum. quod letifi/cat deum et homines. et inter ligna cetera commoueri Magnifica prorsus responsio. Sed quod est vinum hoc quod letificat deũ ⁊ homines? Sane intelligẽtia spũalis sacre scripture. quia scriptura cum per torcular vehementis studij comprimitur et constringitur. vino multiplicis intelligentie spiritualis exuberat qđ letificat deum. nam feruẽs inde de/uotio orit̃. qua inebriatus deus ex/hilarescit et liberalis efficitur. adeo vt instar regis Assueri ipsi Hester que anime deuote typum gerit q̃c/quid petierit ilico se daturum polliceatur. Hester iij. Letificat vero homines ob doctrinã salutiferã quã bibũt obliuiscunt̃ egestatis. sue ⁊ paupertatis vt notat̃ ꝓuerb. iij Bibito enim modeste hoc vino toti terris despectis in celum rapiuntur letitie Alia causa est. nã spiritualis anime morbos atq; vulnera vinũ hoc doctrine sancte curat. quomodo sanasse legit̃ per vini superinfusionem samaritanũ hominem qui descendẽs de hierusalem in hiericho incidit in latrones Luc̃. x. Hoc vinũ est syncerum subtile ac temperatissimuz. qđ ipsam dñi sabaoth vineam ecclesiã .s. actenꝰ aluit. et quo potata ac nu/trita in tantũ adeo robur vitem q; precelsã excreuit magnitudĩe. Hãc vineam viri olim ecclesiastici solam colebant. hanc amabant. in hac exercebant̃ Sed heu qualiter ⁊ q̃mutata rerũ facies. q̃aduerso sidere. imo q̃peruerso scelere in contrariũ versa sunt omnia Que duduz sola viris summis in honore erat. nunc ab hominũ infimis habetur cõtemptui. et iam apud nõnullos q̃s magnus ille e celo deus male ꝑdat infame et dedecoꝝ nomen est. ⁊ florẽtem eius odorem quemadmodum venenifera aĩalia ferre nequeunt ⁊ raros eius cultores rident et in fabulosum suũ vertunt iocũ. Cur ita? Eo scz ꝙ nudi ac inopes eis videãtur. nec infames diuitias hñt malis artibꝰ fraude dolo rapinaq; cõquisitas. ꝙ insuper beneficijs carẽt que talium importunitas. ne dicaz indignissima peruersitas surripit et excoquet. Hinc vinea ip̃a sapientie raris colonis excolit̃. atvẽo creberrimis viticolis mundane ac diabolice sapientie vites frequentant̃ et obstrepunt. Quarũ vinũ grossũ est rude indigestum ac turbulentũ et optimꝰ illoꝝ effectuuz opifex. de quibꝰ. ij. Esdre. iij. habet̃ ꝙ vinũ se/ducit mentẽ ⁊ hoc per errorem. oĩa per talenta. facit loqui ꝑ presumptionem. et nõ meminerunt homines cũ biberint amiciciaz neq; fraternitatẽ. ob insaciabilẽ auaricie cupiditatem. sumere facit gladios litium suscitat tumultus disceptationum. turbat oculos rationis blesa red/dit ora per dolosũ fictũq; mendacium. effẽacissimas q; libidies gignit et nihil est quod spernere. quod audere. quod attentare nõ iubeat. int̃ hec currunt tempus suum/lucri spe turpissimi. Sed quid opus est tene/ras mordaci radẽ ferro auriculas vt Satyricus ait? Hec antiqua iaz

querela est et non tam exaggerāda verbis q̄z ab omnipotenti deo seuerissime vlciscenda Idcirco ad vineā sapientie redeamus qua nil pulcri⁹ sol vidit. nil creauit natura venustius. nil quod ecclesie rectorib⁹ magl. cōgruat. vsq̄z adeo vt precipiat eis Petrus apl's q̄ sint parati semper ad satisfactionē omni poscenti eos rationem de ea que ē in eis fide. p̄. Pe. iij. Illud infimis ꝯsilium est. prelatis autez necessariū ad salutē preceptū. Quanti sunt qui facere illud sciant ex raritate theologoꝝ quos solos hoc scire ꝯtingit ꝑpendi p̄t. Habz v̄o vt vites cetere vinea hec sua superflua. eam idcirco putare ⁊ expurgare necesse ē Habet sarmenta falsitatū ac heresum que falce veritatis rescindē cōuenit. ⁊ iustis cōcremare incendijs Eiusmodi sarmēta mystice sūt illa que Paulus naufragio liberatus apud mitilenā insulam ꝯgregauit et in ignem misit. ex quibus ꝓcessit vipera que suam arripuit manū ꝫ in piram illesus eā excussit. pz Act. vlt. Vetus hec historia si ad tempus presens referat̄ inueniemus viperam hanc esse illū periurū tranffugam nō nisi in malo notissimū. cui⁹ nomen non sit in ore hominū. qui vt vipera solet ꝓpriaz nuper in matrem. imo et in matres ecclesiam. vnitatē. pacem. ac ordinē suū seuire presumpsit. et q̄ ex aridis erroꝝ suoꝝ sarmētis egressus pauli manib⁹ inhesit. duz ad eius dicta improbo morsu pendere. dum q̄z in ipsū sui erroris virus reijcere satagit dicens. aut Paulū male dixisse aut se bene Sed o equissime reꝝ arbiter ecce sarmēta merito recisa ac amputata. Cur ignis deest? Ecce superflua vitis. cur cessant incendia? Quousq̄z vipera Pauli manib⁹ nequiter pendēs/ quousq̄z excussa nō decidis? ꝫ decides volens aut nolens nisi fallor in roguz p̄cipitaberis temporalē vel eternū. Ibi te linquēs. nisi redeas. ad vlteriora progredior. Ita obseruanduz est circa vineam hanc sapientie. ne in eaz iaciant̄ eterna ⁊ adulterina quarūdā scientiaꝝ semina iuxta dei preceptū Deu. xxij Vinea inquit altero semine nō seminet̄. Vitande quoq̄z sūt et explodēde aranee q̄ ipsi minerue (quā sapiētie deam fingūt) ideo inuise ac odiose ferunt̄ q̄ in subtilissimorū sed fragiliū filoꝝ contextione se ipsas euiscerant. Debent āt solida esse ⁊ fortia sapientie documenta. nec tam casse subtilitati q̄z plane veritati deseruientia. Nec ob aliud enim Catho magnus expelli voluit ab vrbe Carneadem q̄z q̄ sophistice subtilitati plus equo dedit⁹/ veritatez aut obuoluere aut offuscare videret̄. Et tali quanq̄z oꝑosa sint et difficultatis plurimuz habentia. non ideo scrutari conuenit in tanta tꝑis egestate cum alie tot occupationes se offerāt tractari digniores Multā operam dedit qui Homeri iliada tam tenui in mēbrana et exigua lr̄a scp̄sit vt in nucis parue nucleo totā includeret Item Callicrates duz in magnitudine propria ex ebore formicas effigiat Nec min⁹ mirmichrides qui quadrigā ebur/

neaz adeo paruam fabricauit vt a
musce alis tegeret.et nauim quam
apicula pinus absconderet. Esto.
hec admiranda sint.inutilia tamen
sunt.nec modesti hominē ingenij de
tentura. Plus equidem prodesse q̄z
admirari studendum est Et ista stu
dere curet.qui sapientie vineā colen
dam susceperit.vt nec inutiliū et su/
peruacuoꝝ ꝑscrutatione frustra se
torqueat nec in his acumen sui ob/
tundat ingenij. Sūmope ad extre/
mū relegande sunt discursationes
et desideria mentis vaga. Imitan/
dus q̄z in hoc est iudas qui vt legi/
tur Geñ.xlix .Alligauit asinam suā
ad vitem. Asina nostra caro nostra
est aut animalis appetit⁹ hebes in/
ers q̄z que asina ad sapientie vitem
colligatur.per prerupta. per incul/
ta ve petrosa et aspera malaꝝ cupi
dinū deuia nō linquit euagari nec
sessorem suū qui est spiritus noster
qua non licet inuehit aut impellit.
Hec autem asella fortibus discipli
ne vinculis astricta et domita liber
spiritus se intrat se spectat et sue di
uinitatis conscius assurgit alacer
leues contemplationis alas aptat.
et candidissimis bonoꝝ affectuum
plumis induitur.aera preteruolat.
et ex alto exosas terras despiciens
sidereos petit tractus et supremuz
celi verticem scandit. ibi gloriosum
mundi conditorem redemptorezq̄z
suū ac ethereos incolas videt ad/
mirat stupet et eoꝝ familiarissima
collocutione recreatur. Isti nanq̄z
sunt vt Ozias qui videns deum in/
terpretat qui vineas .suas habuit.
in montib⁹.imo in.sublimiori mon/
tibus omnibus celo ꝓut habetur
scdi Paralipo xxvi.Edocet ibidez
plenissime ipe spiritus de vinee sue
cultura.quid inserenduz quid ve re
scindendum est et quid mercedis re
cipiendum. Introducitur interim
in cellam charitatis vinariaz et vi/
no deuotionis potatur quo inebri/
atus iam se non capit in se Viuit
nanq̄z vbi totus amor suus ē Vbi
aūt amor ibi et cor.vbi vēo cor ibi
vitam esse necesse est. Quod ille ter/
tiū in celo raptus innuens .Nostra
inquit conuersatio in celis est. Hoc
de viris sapientie deditis maxime
dictū crediderim Interea apd ipm
spiritū omnis mortaliū subit obli
uio non terrenoꝝ cura surrepit. Et
si verbis rigidi illius Ipoliti apud
tragedicū Senecam vtimur nō illū
amare mentis inflāmat furor .non
aura populi et vulgus infidum bo
nis.non pestilens inuidia in mate/
ria non fragilis fauor. non ille re/
gno seruit.aut regno imminens va
nos honores sequit aut fluxas o/
pes.spei metus q̄z liber non scelēa
populosas inter vrbes sita nouit.
nec om̄is conscius strepitus pauet
aut verba fingit mille aut querit te/
gidures columnis.ꝫ rure vacuo po
tit et aperto ethere modo cuius er
rat.Ethera ac lucez petit et teste ce
lo viuit. Quādispar⁊ q̄dissilis hec
vita est illi cuius idem Seneca me/
minit tragedia patet Actl.ij. Ille in
quit supbos aditus regū durasq̄z
fores expers somni colit.ac nullo fi
ne beatas ꝯponit opes gazis inhi/

ans et congesto pauper in auro. Il
lum populi fauor attonitum fluctu
q̃ magl. mobile vulgus aura tumi/
duz voluit inani hic clamosi rabio
sa fori iurgia vendẽs improb' iras
et verba locat. Hec ille. Non pote/
rant duplicis vite. terrene et spiritu
alis/aduersi mores describi propri
us. sed nec fidelius dici Jo vero to
tum ad illud redit q̃ de secunda/
rum vinearum cultoribus nuper ex
pressuz est. quorum ibi sunt munda
ni ac bestiales viri quos in vineam
suam mittit terrena ac diabolica sa
pientia. Primi autẽ sunt spirituales
homines quos vera sapientia que
christus est elegit per gratiaz. q̃ mi
sit illos in vineam suam. que fuerũt
verba a principio proposita Ubi
correspondẽter ad dicta cernere li/
cet q̃ ipsa sapientia artis doctos
conspectat. auctoritatem summini/
strat. q̃a misit illos. Hec inertes nõ
receptat. laboratoẽs puros optat
illos operarios. Sibi soli nõ labo
rat sed singulos curat in vineaz su
am. De primo misit illos predicare
regnum dei Matthei. x. Ad missio/
nem auctoritas referr̃. ad predica
tionẽ vero scientia. et idez habetur
Matth. iij. et Luce. i. De secõ Eccl.
ix. Quicquid potest manus tua in/
cessanter operare contra ignauiaz
Et Eccl̃i xxiiij. inquit ipsa sapientia
Qui operanr̃ in me. non peccabũt
Ecce puritatem Ideo Hieronym'
Dma scientiam scripturarum et car
nis vitia non amab̃ Pro tertio Ec
clesiastl. xxxiij. ait Jesus fili' syrach
Quias qui vindemiat repleui torcu
lar. quoniam non mihi soli laborau
i sed omnibus exquirẽtibus disci/
plinã. Pro tribus simul in typo for
tis mulier habet̃ prouerbioꝝ vltio
De fructu manuuz suarum planta
uit vineam In plantatione notatur
ars et doctrina In fructu manuuz
operatio beata. In vinea vbertas
opulenta Ut ei tribuat̃ illud Can.
vij. Vbera tua sicut botrus vinee
et guttur vinuz optimũ In hoc ora
tionis huius tertie finẽ statuo. nũc
aũt libet ijsdem verbis quibus rhe
toricam suaz Aristl. finit collationẽ
terminare. Itaq̃ dixi audistis Iu
dicate dixi sed ruditer. audistis be/
nigniter. tenete fideliter. q̃ iudicate
salubriter. vt certam vestram voca/
tionem faciatis. i. De. i. q̃ sitis iugi/
ter sicut vitis abundans in laterib'
domus domini. vt deniq̃ vobis p
pinet vinum eterne iocunditatis. il
le qui vitis vera ẽ. dominus noster
Jesus christus qui ẽ benedictus in
secula seculorum Amen

Sequit̃ sermo magistri Johannis de garsonno Cancellarij Parisiẽsis de conceptione beate virginis